

Zofia Wartołowska, Agnieszka Kruk

Wiślica, pow. Busko-Zdrój

Informator Archeologiczny : badania 7, 274-275

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko 2

Museum Żup Krakowskich
Wieliczka

Badania prowadził dr inż. Stefan Świszczowski,
Finansowało Museum Żup Krakowskich Wieliczka,
Dwunasty sezon badań, Zamek tupy. / XIII / XIV -
XVII w.

Badania przeprowadzono w skrajnej piwnicy budynku północnego oraz w zachodniej piwnicy ruiny budynku środkowego zamku.

W budynku północnym wykonano trzy sondże dla stwierdzenia dalszego ciągu muru obwodowego z XIII / XIV w., zachowanego w fundamentach niemal na pełnej długości po stronie południowej zamku, a wykonanego z łamanego miejscowego piaskowca na słabej zaprawie wapiennej. Sondże nie dały pełnych rezultatów ze względu na znaczną przebudowę górnej partii fundamentów zachodniej ściany przedmiotowego budynku oraz bardzo silny napływ wody gruntowej do wykopów. Stwierdzono, iż niewątpliwie cała duża partia północnego muru zamku jest umieszczona na niezależnym fundamencie. Pewne nieregularności przy fundamencie ściany zachodniej pozwalają na hipotezę, że pierwotny mur obwodowy zakręgał się, podobnie jak od strony południowej, a nie zakrzywał pod kątem roswartym, jak to zakładały badania przeprowadzone przez PKZ

W budynku środkowym odkryto dwa rzępy tj studzienki odprowadzające wodę gruntową z piwnic budynku, wykonane najpóźniej z końcem XVII-go wieku, gdyż opisuje je "rewizja" Żupy z pierwszej połowy XVIII-go wieku. Wodę z rzępi odprowadzano pompami ręcznymi dla celów gospodarczych. Odkryto również łączący je kanał drewniany, mający ujście do trzeciego rzępu, dziś nie istniejącego, na szewcaż budynek.

WIŚLICA, pow. Busko-Zdrój

Zespół Badań nad Polskim
Średniowieczem
Uniwersytetu Warszawskiego
i Politechniki Warszawskiej
w Warszawie

Badania prowadziła pod kierunkiem doc. dr
Zofii Wartołowskiej, Agnieszka Kruk, Finan-
sował WKZ w Kielcach. Mur miejski, okres
średniowieczny.

Wykop założono w północno-wschodniej części wyspy wiślickiej, gdzie w roku 1972 w czasie kopania rowu pod wodociąg natrafiono na szczątki muru miejskiego. W ubiegłym roku mur zabezpieczono, aby w bieżącym systematycznie go przebadać.

Mur posadowiony był w piasku przemieszanym z humusem stanowiącym całość. W warstwę humusu namywowego, jałowego pod względem kulturowym wkopane były

szczętki konstrukcji drewnianej - rodzaj skrzyni o wymiarach 1 x 1,35 m umocnionej w narożkach kołkami o średnicy około 8 cm. Między belkami i nad nimi leżała warstwa kamieni częściowo powiązanych zaprawą wapienną, o miąższości 70 cm, wśród których występowały fragmenty szkła, ceramiki polewanej, kafli z XVII-XVIII w. oraz kości zwierzęce.

Tegoroczny wykop badawczy jest 15 wykopem, w którym uchwycono przebieg murów miejskich datowanych na 1345 r. wg Kroniki Janka z Czarnkowa / MPH, t. II, st. 625-627/. O ile jednak mury miejskie odkryte dotychczas były posadowione w warstwach gliny lub piasku na poziomach od 179 do 174,6 m n.p.m., to stopa muru tegorocznego leżała na poziomie 173,8 czyli zaledwie o 40 cm powyżej poziomu wody gruntowej, w warstwie namywowej, jałowej kulturowo. W obręb murów włączono zatem tereny nie użytkowane poprzednio przez osadnictwo, rozszerzając od wschodu obszar miasta. Tymi warunkami terenowymi należy tłumaczyć nieco odrębną konstrukcję murów miejskich. Zastosowano tu bowiem - w terenie podmokłym - konstrukcję drewnianą u podstaw muru. Grubość murów jest większa / 2,1 m / od grubości murów otaczających miasto od strony południowo-wschodniej i wschodniej / 1,2 m /, zapewne z uwagi na rozległe, podmokłe tereny i spływ dwóch ramion rzeki Nidy otaczających od wschodu i południowego wschodu wyspę wiślicką.

WŁOSZCZOWA

Muzeum Świętokrzyskie
w Kielcach

Badania prowadził mgr Zygmunt Pyzik.
Finansowało Muzeum Świętokrzyskie.
Pierwszy sezon badań, Grodzisko stożkowate / 1 połowa w. XIV /.

Badano grodzisko stożkowate o średnicy wzniesienia ca 40 m i wysokości względnej około 5 m, kształtu w przybliżeniu kolistego, zwane przez miejscową ludność "kopcem". Wokół grodziska, położonego wśród mocno podmokłych łąk, w odległości 3 km na północny-wschód od miasta Włoszczowy, zachowały się nikielne ślady szerokiej do kilkunastu metrów fosy. Wyniki badań powyższego stanowiska przedstawiają się następująco:

Nasyp wzniesienia grodowego był zbudowany z ziemi próchnicznej, piasku i gliny. Grunt, na którym wzniesiono nasyp został umocniony przez budowniczych grodu drewnianymi palami i bierwionami. Zabudowa grodu była przypuszczalnie wyłącznie drewniana, a niektóre elementy wewnętrzne głównej budowli grodowej, wieży mieszkalnej? murowane. W centralnej części grodziska odkryto w wykopie I zwalisko pieca ogrzewczego zbudowanego z kamienia, cegły "palcówki" i kafli garnkowych cylindrycznych z wylotem kolistym, obtaczanych na kole i zdejmowanych z niego przez odcinanie ich drutem.

Z innych wytworów ceramicznych znaleziono liczne ułamki naczyń obtaczanych, wypalonych w większości w atmosferze utleniającej, oraz mniejszą ilość okazów tzw. ceramiki siwionej. Ponadto znaleziono kawałki polepy.

Z inwentarza wytworów metalowych najwięcej znaleziono żelaznych gwoździ wykonanych techniką kucia, przy czym długość wielu z nich dochodzi do kilkunastu centymetrów. Z okazów broni znaleziono tylko jeden egzemplarz tulejkowatego grotu bełtu.